

V. ГОРСКО СТОПАНСТВО

1. Основни приоритети в дейността на Националното управление по горите през 2004 г.

През 2004 г. дейността на Национално управление по горите (НУГ) беше насочена към:

1. Преструктуриране на горския отрасъл и промени в нормативната уредба.
2. Строителство на нови горски пътища и основен ремонт на съществуващи, стопанисване на недвижими имоти – ремонт и реконструкции на съществуващ сграден фонд в курортните земи.
3. Охрана на горите и земите от Горския фонд:
 - активно взаимодействие с другите институции и неправителствени организации по отношение на охраната на горите и земите от Горския фонд;
 - финализиране на пилотния проект на територията на Регионално управление на горите – Пазарджик;
 - засилване на превантивната дейност по предотвратяване на пожари и браконьерски действия. Информирание на обществеността чрез медийни изяви на регионално и национално ниво.
4. Изпълнение на предвидените основни лесовъдски дейности включващи:
 - залесяване и попълване на култури;
 - увеличаване на отгледните сечи в млади насаждения по площ.
5. Оптимизиране размера на ползването и търговията на дървесина чрез:
 - планиране на ползването на пазарен принцип;
 - разработване на нова маркетингова, търговска политика и стратегия;
 - подобряване и усъвършенстване механизмите за ползване и продажба на дървесина.

2. Възобновяване на горите. Борба с ерозията

През 2004 г. основните приоритети в работата на НУГ, неговите структури и специализирани териториални звена бяха насочени към изпълнението на следните дейности:

2.1. Изграждане и поддържане на горската семепроизводствена база и семесъбиране

И през 2004 г. основната дейност в това важно направление бе насочена към постигане на следните цели:

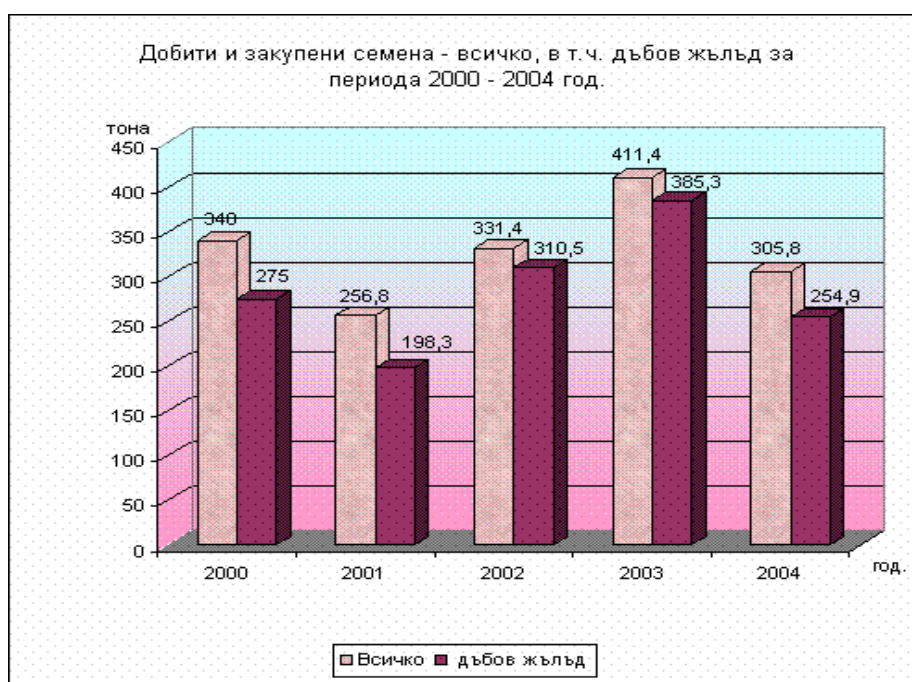
- Хармонизиране на българското законодателство със законодателството на Европейския съюз по отношение изискванията при производство и търговия с горски репродуктивни материали;
- Подобряване състоянието на съществуващата горска семепроизводствена база;
- Събиране и добив на необходимия посевен материал за залесяване и производство на фиданки в държавните горски разсадници;
- Научно-изследователска дейност.

В резултат на извършената работа от НУГ и неговите структури и специализирани териториални звена, бяха постигнати следните резултати:

- Определени и регистрирани бяха 312,9 ха нови източници за семепроизводство и бяха отменени 640,1 ха;
- Проведени бяха лесовъдски мероприятия в генеративните семепроизводствени градини върху обща площ от 169,4 ха;

- Събрани, добити и закупени бяха 305,8 тона семена, в това число 255 т. Дъбов жълъд;
- Изготвена и приета беше Наредба № 5 за производство и търговия на горскирепродуктивни материали, която е хармонизирана с Директива 105/1999 на ЕС;
- Извършена беше важна за горското стопанство научно-изследователска дейност от опитните станции към НУГ, ГСС и научните институти по договорни задачи относно:
 - съхранение на горския генетичен фонд;
 - създаване на опитни култури за изпитване на потомствата от селектирани клонове и произходи на приоритетни за горското стопанство дървесни видове;
 - изготвяне на методики и указания за съхранението и добива на семена;
 - проучвания върху генетичните особености и качествата на семената и др.

Фигура V.1.

През 2004 г. общо за семепроизводство бяха изразходвани от бюджета на НУГ 364,5 хил. лв., в т.ч. за осигуряване на заетост на безработни лица по Националната програма "Възобновяване и опазване на българската гора - 2004" от МТСП беше осигурено финансиране в размер на 65.6 хил. лв.

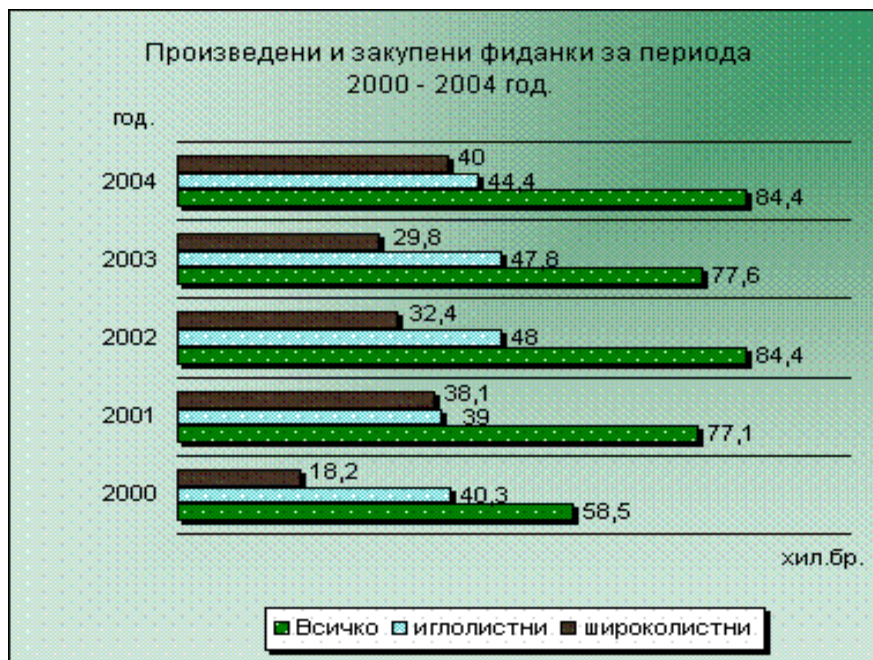
2.2. Производство на фиданки в държавните горски разсадници

Производството на фиданки през годината се осъществяваше в 239 постоянни горски разсадници с обща площ 1 908,4 ха. Общо бяха произведени 84,4 млн.бр. фиданки за залесяване, от които 81,7 млн.бр. семенищни, 1,14 млн.бр. от топола и 1,6 млн.бр. пикирани. Преобладаваха иглолистните фиданки с участие около 53 %.

Видовото разнообразие бе представено от 66 бр. дървесни и 21 бр. храстови видове. Произведени бяха 593 хил. бр. фиданки за декоративни цели и 78 хил.бр. за коледни елхи от обикновен и сребрист смърч, бяла ела и кавказка ела.

Производството на семенни фиданки се е увеличило с 8.2 млн. бр., а на тополовите – със 100 хил. бр. в сравнение с предходната година.

Фигура V.2.

Изразходваните средства за тази дейност бяха в размер на 4 976 млн.лв., в това число осигурени по програмата за трудова заетост "Възобновяване и опазване на българската гора – 2004" от МТСП - 141,4 хил.лв.

2.3. Борба с ерозията

Борбата с ерозията в ДГФ през годината се водеше преди всичко чрез провеждане на залесяване върху откритите голи площи, строеж на леки укрепителни съоръжения (каменни прагчета, клеонажи, задръствания и брегови плетчета) и на баражи.

Таблица V.1.

Противоерозионни мероприятия за периода 2000 - 2004 г.

Годи-на	Баражи м³	Каменни прагчета -м³	Клеонажи м²	Габиони м³	Брегови плетчета м	Задръст- вания - м²	Залеся- ване - дка
2000	350.6			48	2 742	500	1 329
2001		27	20		2 701	240	
2002					1 500		
2003		158	100	99	840	323	
2004	1 888		198		654	57	767

Източник: НУГ

През 2004 г. бяха проектирани и построени 3 баража: в РУГ Смолян (ДЛ Златоград) - 2 бр. с обем 438 м³ и изразходвани средства в размер на 70 хил. лв. и в РУГ Пловдив (ДдивС Чекевица) - 1 бр. с обем 1 450 м³ на обща стойност 65 хил. лв.

3. Управление и стопанисване на горите и земите от горския фонд

3.1. Устройство на горите и земите от горския фонд

Общата площ на горския фонд е 4 063 555 ха, от които залесена – 3 648 005 ха, клек – 23 313 ха, незалесена дървопроизводителна – 108 549 ха (от които: пожарища – 5 943 ха; сечища – 24 777 ха; голини – 77 829 ха) и недървопроизводителна – 303 056 ха.

Таблица V.2.

Основните показатели на горския фонд по вид на гори и общо

	Вид гори	%	Залесена площ ха	Общ запас куб. м.	Средна възраст години	Среден прираст на 1/ ха	Среден запас на 1/ха	Средна пълнота
1	Иглолистни	31,5	1 150 646	266 124 177	42	6,735	231	0,75
2	Широколистни високостъблени	21,0	767 304	155 280 894	67	3,574	202	0,74
3	Реконструкция	14,0	510 824	23 628 916	48	1,022	46	0,60
4	Издънкови за превръщане	28,9	1 052 625	144 043 376	48	2,971	137	0,76
5	Нискостъблени	4,6	166 606	9 633 257	20	4,051	58	0,80
6	Общо	100,0	3 648 005	598 710 620	49	4,00	163	0,73

Източник: НУГ

Общата площ на широколистните гори е 2 497 359 ха – 68.5 %, а иглолистните – 1 150 646 ха – 31.5 %

Естествените насаждения са на площ от 2 727 684 ха, от които иглолистни – 411 300 ха (15.1%).

Културите са на площ от 897008 ха, от които иглолистни 716 036 ха (79.8%).

Съобразно техните функции горите се разделят, както следва:

- гори и земи от горския фонд с основно дървопроизводителни и средообразуващи функции - 65.9 %
- защитни и рекреационни гори и земи от горския фонд - 26.6 %
- гори и земи от горския фонд в защитени територии - 7.5 %.

3.1.1. Лесоустройство

През 2004 г. бе проведена открита процедура за възлагане на обществена поръчка по изработване на лесоустройствени и ловоустройствени проекти за тринадесет държавни лесничейства и три държавни дивечовъдни станции. След приключване на процедурите бе възложено изработването на лесоустройствени и ловоустройствени проекти за Държавни лесничейства: Добрич, Генерал Тошево, Суворово, Горна Оряховица, Габрово, Брезник, Своге, Етрополе, Плевен, Луковит, Белово, Златоград, Свиленград и Държавни дивечовъдни станции: „Кубрат“, „Сеслав“ и „Каракуз“. Общата площ на устройваните обекти е 350 000 ха, а общата стойност на обществените поръчки е 2.3 млн. лева.

Приети бяха от експертен технико-икономически съвет (ЕТИС) осемнадесет задания за изработване на лесоустройствени проекти, както и осемнадесет предложения за обособяване на стопански класове, турнуса на сеч и размер на годишното ползване за устройваните през 2003 – 2004 г. държавни лесничейства и държавни дивечовъдни станции .

В края на годината бяха проведени ЕТИС за приемане на протоколите от вторите лесоустройствени съвещания и лесоустройствените проекти за осемнадесет държавни лесничейства и държавни дивечовъдни станции.

3.1.2. Движение на горския фонд

През 2004 г. бяха анализирани, контролирани и комплектовани документите по 82 преписки за промяна на предназначението на гори и земи от горския фонд, 71 преписки по учредяване право на ползване и сервитути върху гори и земи от държавния горски фонд, 4 преписки за замяна на гори и земи от горския фонд, 94 преписки за продажба на застроена и нормативно определена прилежаща площ по реда на § 123 от Закона за изменение и допълнение на Закона за горите, а също и на 6 проекта на решения на Министерски съвет.

3.1.3. Собственост

Към 01.01.2005 г. по данни, установени на базата на подадена информация от държавните лесничейства, държавните дивечовъдни станции и регионалните управления на горите, разпределението на горите и земите от горския фонд по собственост е както следва: обща възстановена собственост 842 491 ха, или 20.73 % от общата площ на горския фонд, от които 386 217 ха (9.50 % от общата площ на горския фонд) на физически лица, 379 178 ха (9,33 % от общата площ на горския фонд) на общини, 22 369 ха (0,55 % от общата площ на горския фонд) на религиозни общности и 8 165 ха (0.20 % от общата площ на горския фонд) на други юридически лица. От възстановената собственост 46 562 ха (1,15 % са временно стопанисване от общините).

3.2. Стопанисване и защита на горите

Водещите дейности по стопанисване и защита на горите в НУГ бяха насочени към изпълнение на приоритетите му за 2004 г.:

- увеличаване на дела на отгледните сечи в млади и средновъзрастни насаждения и култури за подобряване на техния строеж, като се достигне не по-малко 60 % от предвижданията на лесоустройствените проекти;
- най-ефективно използване на всички лесовъдски мероприятия за подпомагане на естественото възобновяване;
- увеличаване на капацитета на служителите в структурите на НУГ за консултиране, подпомагане на собствениците на гори и адекватно прилагане на действащата нормативна уредба;
- поддържане на устойчиво състояние на горите и недопускане на обезлесяване от насекомни вредители чрез своевременно провеждане на мероприятията по лесозащита с прилагане на биологични методи и средства за растителна защита.

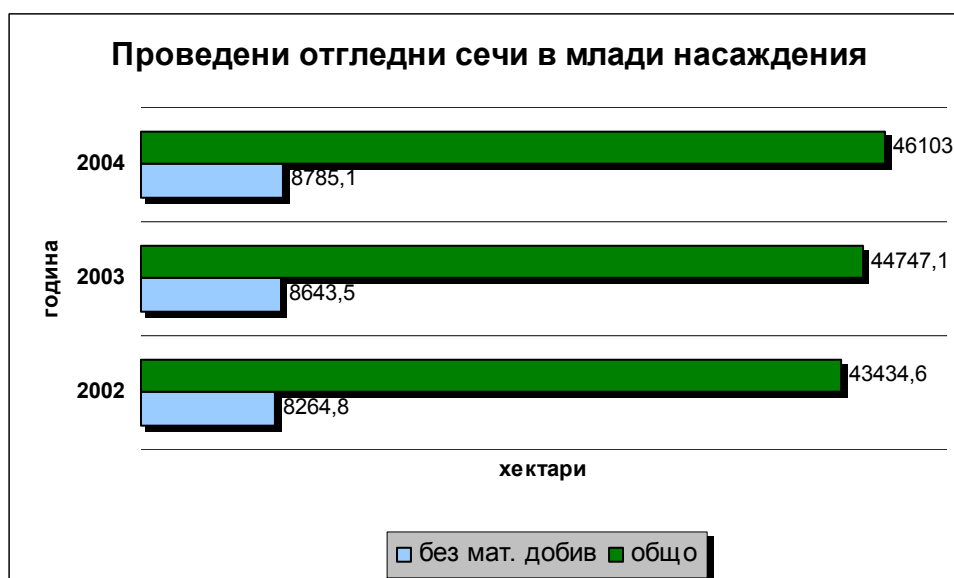
3.2.1. Отгледни сечи

През 2004 г. в държавния горски фонд бяха проведени отгледни сечи върху площ от 67 803 ха, с което е постигнат ръст от 5,5 % спрямо 2003 г. и 56,1 % спрямо 2002 г.

Изпълнението на отгледните сечи в млади насаждения и култури за отчетния период е 46 103 ха, което представлява 61,8 % от предвижданията на лесоустройствените проекти и е с 3 % повече от предходната година.

Отгледни сечи без материален добив, които се финансират от бюджета на НУГ, са проведени върху 8 785,1 ха, с което разчета е изпълнен на 103,3 %, и е с 1,6 % в повече от отчета за 2003 г.

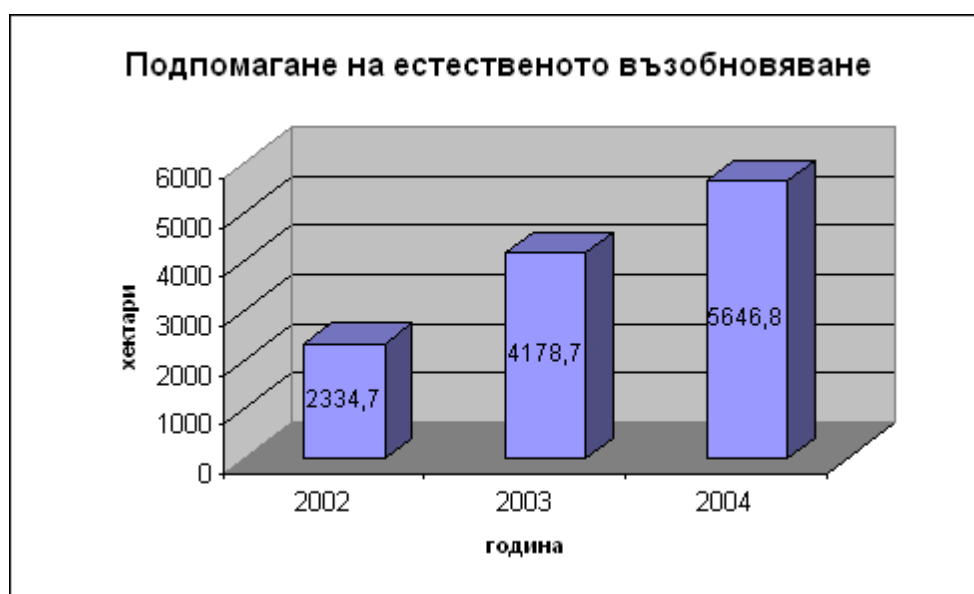
Фигура V.3.

3.2.2. Подпомагане на естественото възобновяване

През 2004 г. усилията бяха насочени към максимално оползотворяване на естествения възобновителен потенциал на горите чрез многообразието от лесовъдски подходи и съобразно регионалните особености. Проведените мероприятия са на площ от 5646,8 ха, което превишава планираните 5278,7 ха със 7 %. Спрямо 2003 г. е осигурен ръст от 35,1 % или изпълнението към предвижданията на лесоустройствените проекти е достигнало 99,3 %.

Фигура V.4.

3.2.3 Стопанисване на недържавни гори

През 2004 г. работата по стопанисване на недържавните гори беше насочена за подобряване лесовъдската дейност в тях, завишаване на превантивния контрол по стопанисването и ползването на дървесина, предоставяне на информация на собствениците за различните възможности за стопанисване на техните гори, подобряване обслужването на собствениците и други. На организирани семинари с лесовъди на частна практика се разясняваха нормативни и други изисквания при работа в частни гори, проведе се обучение на лесовъдите на частна практика по същността и прилагането на природосъобразно лесовъдство и поддържането на биоразнообразието в горите, получаваше се допълнителна информация за практическата дейност по стопанисването. Организирана беше кръгла маса в гр. Пловдив по проблемите на стопанисването на частните гори с участие на експерти от НУГ и РУГ, Германско дружество за техническо сътрудничество – горски проект, БУПРОФОР, представители на национално сдружение на собствениците на недържавни гори, горски кооперации, специалисти от Общините, свързани с управлението на горите собственост на общините и други собственици на гори. Проведено е, съвместно с Германско-българския проект за горите, мобилно обучение на собственици на гори в Смолянска област.

3.2.4. Защита на горите

През 2004 г. здравословното състояние на горите като цяло беше добро.

Установеното засушаване в климата през последните години затруднява поддържането на горите в добро здравословно състояние. Това налага редовно извършване на предвидените лесозащитни мероприятия.

В началото на 2004 г. беше изработена прогноза за очакваните нападения от вредители, болести и други повреди в горите през годината.

Предвидените лесозащитни мероприятия и резултатите от тях през 2004 г., сравнени с тези през 2003 г., както и изразходваните финансови средства са показани в Таблица V.3.

Таблица V.3.

Предвидени и проведени лесозащитни мероприятия през 2003 и 2004 г.

Мероприятие	Прогноза 2003 год.	Отчет 2003 г.	Прогноза 2004 год.	Отчет 2004 год.
	ха	ха	ха	ха
Авиоборба	13 369	11 237	17 700	16 836
Наземна химическа борба	907,8	1387	1 800	2780
Механична борба	3 179,0	441,6	1300	413
Общо:	17 455,8	13 065,2	20 800	18 075,6

Източник: НУГ

Увеличаването на общата площ с проведени мероприятия през 2004 г. в сравнение с 2003 г. се дължи на започналата градация на икономически значимия вредител гъботворка в широколистните гори.

4. Охрана на горите

Горска стража

Общият брой на горските и ловните стражари в сравнение с 2003 г. е увеличен със 71 служители от 2 883 на 2 954, като на охранителните участъци (ОУ) са 2414 души, подвижна горска стража (ПГС) към РУГ - 417 (от тях 111 са на контролни горски пунктове), подвижна ловна стража (ПЛС) към ДДивС - 9 бр., и ловни стражари - 114 бр. Постоянните контролни горски пунктове (КГП) са 30.

Констатиран и разкрити нарушения

Служителите по горите са извършили проверки на 219 623 превозни средства, 78 749 ловци, 39 192 риболовци, 810 пункта за изкупуване на странични горски продукти и др. Проверките в обекти за преработка и търговия с дървесина са 18 860, като с актове за установени административни нарушения (АУАН) са санкционирани 674 нарушители, 74 обекта са запечатани от РУГ, ДЛ или ДДивС. Общо за годината са констатиран 25 626 нарушения, като АУАН са съставени за 23 274 от тях. Този брой актове е в границите на средногодишния за последните години (104% спрямо 2003 г. и 100% спрямо 2002 г.)

Актовете по ЗЛОД са 768 бр. (с 36.7% повече от 2003 г.), а по ЗРА -790 (с 23.6% повече). На 57 ловци е наложено наказание лишаване от право на лов. Тези дейности основно се контролират от ПГС. Констатиран се масови нарушения при провеждането на ловните излети, свързани с попълването на разрешителните за лов и талоните към разрешителните. Нарушенията по ЗРА са основно за риболов без билет.

Незаконно отсечена дървесина

Общото количество незаконно отсечена дървесина по актове, протоколи от ревизии и констативни протоколи е 12 032 м³ строителна дървесина и 56 060 м³ дърва за горене. Увеличението на незаконния добив на дърва за горене е обусловен от повишеното им търсене на пазара и от липсата на ефективни мерки за събиране на сумите по влезли в сила наказателни постановления.

Наказателни постановления – наложени наказания, изпълнение на наказанията

До края на 2004 г. са издадени 22 339 НП, с които са наложени парични санкции за 5,290 млн. лв. Обжалваните постановления през 2004 г. са 3.9% от издадените (през 2001 г. са 7,9 %, а през 2003 – 5,4%). Отменените НП през 2004 г. са 0.5% от издадените (2003 г. – 0,9%). До края на годината влезлите в сила НП от 2004 г. са 74.8% от издадените (2003 г. – 69,4%), с които са наложени парични санкции за 3,4 млн. лв. (64,3% от общо наложените). Лишени от право на лов са 57 нарушители на ЗЛОД.

В Прокуратурата са изпратени 520 преписки, като от тях 99 са върнати за административно производство, по 83 има образувани производства, издадени са 23 присъди, като 19 от тях са за района на РУГ Благоевград.

5. Опазване на горите от пожари

Статистика и анализ

Изминалата 2004 г. бе сравнително благополучна по отношение опазването на горите от пожари. Съгласно статистиката за последните 14 години в горския фонд на страната се регистрират средногодишно около 500 бр. пожари, при което се засягат около 11 000 ха горски територии. Щетите за периода се оценяват на средно 13 млн. лева годишно.

През 12-те месеца на 2004 г. броят на пожарите бе значително по-малък от средно-годишният – 294 броя пожари, при което бяха засегнати 1 136.5 ха горски територии. Площта

на върховете пожари е 144,9 ха. Най-много пожари бяха регистрирани през март и април – 125 бр. (почти половината от регистрираните) и м. септември – 59 бр. За сравнение – през 2003 година цифрите бяха съответно - 452 бр. пожари, 5 000 ха опожарени горски територии, от които 716,1 ха върхови пожари. Щетите бяха за 1 585 000 лв.

През настоящата година не се допуснаха големи по площ пожари, особено през летните месеци. Това се дължи, както на дъждовното време през този период, така и на предприетите нормативни и организационни действия на национално, регионално и местно ниво.

Основните причини за възникване на горски пожари през 2004 г. са следните:

- поради небрежност -155 бр.;
- умишлено причинени - 17 бр.;
- естествени - 5 бр.;
- неизвестни - 117 бр.

Повечето от пожарите, определени като неизвестни са причинени по-скоро от небрежност при палене на стърнища и други, но не винаги се посочва истинската причина. Практиката, наложена от дълги години не е преодоляна, като най-много са неизвестните причини в РУГ Кърджали – (24 от 37), Варна (7 от 10), Пазарджик (19 от 26) и други. Единични са случаите, при които наистина не може да бъде определена причината за възникване на горски пожар.

6. Отдаване на дейности и ползвания от горите

6.1. Ползване на дървесината от Държавния горски фонд

Разчетът за дърводобив през 2004 г. възлизаше на 5 408 482 м³, като от това количество 5 375 887 м³ на стойност 104 111 688 лева са предложени на процедури за ползване на дървесина по различните начини утвърдени в нормативната уредба. За отчетния период са сключени договори за 5 322 084 м³ на стойност 106 509 960 лева, което представлява 98 % от разчета в натурално и 101 % в стойностно изражение.

Разчетът за промишлен дърводобив, в т.ч продажби на корен и от склад възлиза общо на 4 447 446 м³ за 98 626 539 лева, включително 43 883 892 лева за осъществяване на дърводобива, а за местното население на 961 036 м³ за 6 514 999 лева. При промишления дърводобив сключените договори са за 4 383 891 м³ на стойност 100 155 112 лева, в т.ч 42 291 645 лева средства за осъществяване на дърводобива.

Отчетните данни за извозената и заплатена дървесина по позволителни за транспортиране са съответно 4 530 446 м³ за 94 358 808 лева, което представлява изпълнение спрямо сключените договори в размер на 85% в натурално и 89% в стойностно изражение.

Таблица V.4.

Обобщена справка за ползване на дървесина - към 31.12.2004 г. – НУГ

Видове процедури	Разчет		Сключени договори		Отчет		%			
	м ³	лв	м ³	лв	м ³	лв	6/2	7/3	6/4	7/5
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.Общо на корен = 1.1+1.2	2 950 924	30 480 320	2 902 618	31 133 035	2 458 597	26 321 628	83	86	85	85
1.1. Промислен дърводобив - предоставяне на сечища :	1 989 888	23 965 321	1 964 425	24 778 187	1 572 780	20 660 432	79	86	80	83
търг, преговори, конкурс	860 942	11 467 418	838 306	12 003 601	645 295	9 874 749	75	86	77	82
големи преработватели	1 128 946	12 497 903	1 126 119	12 774 586	927 485	10 785 683	82	86	82	84
1.2.Местно население	961 036	6 514 999	938 193	6 354 848	885 817	5 661 196	92	87	94	89
2.Възлагане на дърводобива	2 457 558	43 883 892	2 419 466	42 291 645	2 098 741	35 403 676	85	81	87	84
3.Продажба по сортименти	2 503 660	118 545 110	2 424 876	117 668 570	2 071 849	103 440 856	83	87	85	88
Общо за добиване /1+2/	5 408 482	х	5 322 084	х	4 557 338	х	84	х	86	х

Общо продажби /1+3/	5 454 584	149 025 430	5 327 494	148 801 605	4 530 446	129 762 484	83	87	85	87
приходи /3-2/	х	74 661 218	х	75 376 925	х	68 037 180		91		90
общо	5 408 482	105 141 538	5 322 084	106 509 960	4 530 446	94 358 808	84	90	85	89

Източник: НУГ

През 2004 г. чрез възлагане на дърводобива са добити и реализирани 2 071 849 м³ дървесина на стойност 68 037 180 лева, което представлява ръст на продажбите от склад два пъти спрямо 2003 г.

В заключение може да се отбележи, както бе посочено по-горе, че в резултат на избраната правилна посока в промяната на нормативната уредба и общите усилия на НУГ, РУГ, ДЛ и ДДивС в национален мащаб изпълнението на сключените договори през 2004 г. сравнени с изпълнението през 2003 г. бележи ръст - в стойностно отношение в повече 21% дървесина, а темповете на производство в количествено отношение се запазват с нарастване от 7000 м³.

Таблица V.5.

Изпълнение на сключените договори за ползване на дървесина през 2003 и 2004 г.

	Сключени договори				Извозено по транспортни позв.				Изпълнение в %				Ръст			
	до 31.12.2003		до 31.12.2004		до 31.12.2003		до 31.12.2004		до 31.12.03		до 31.12.04		%			
	м ³	хилгл	м ³	хилгл	м ³	хилгл	м ³	хилгл	к-во	с-ст	к-во	с-ст	42	53	86	97
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
НУГ	5 576 942	98 667	5 322 084	106 510	4 523 757	78 119	4 530 446	94 359	81	79	85	89	95	108	100	121

Източник: НУГ

Разчетът и изпълнението на дърводобива по категории дървесина от държавния горски фонд през 2004 г. е отразено в Таблица V.6.

Таблица V.6.

Дърводобив по категории дървесина през 2004 г. в куб.метра

Категории	разчет	отчет
промишлен дърводобив	4 447 446	3 644 629
иглолистна всичко	1 707 286	1 500 322
едра	473 425	475 831
средна	645 171	568 649
дребна	198 586	187 514
дърва	390 104	268 322
широколистна всичко	2 740 159	2 144 307
едра	510 881	361 739
средна	344 354	274 474
дребна	121 938	80 711
дърва	1 762 897	1 423 018
местно население	961 036	885 817
общо	5 408 482	4 530 446

Източник: НУГ

Тези добри резултати се дължат на извършените промени на нормативната уредба, регламентираща ползването на дървесина. По предложение на МЗГ - НУГ бяха променени Закона за горите и Правилника за прилагане на ЗГ в раздела ползвания от горите, с което бе

дадена възможност на ДЛ и ДДивС самостоятелно да извършват дърводобива или да го възлагат по Закона за обществените поръчки (ЗОП) и след това да продават дървесината по сортименти от временен горски склад.

Бяха извършени проучвания на вътрешния и външен пазар на дървесина с цел доближаване и съобразяване на разчетите за производство до търсенето на отделни сортименти по дървесни видове и категории. Периодично се провеждаха срещи с представители на отделни фирми от преработващия сектор с оглед търсене на възможности за осигуряване на необходимите им количества дървесина.

Въпреки трудностите, произтичащи от липса на специализирана техника за дърводобив, лошо състояние на съществуващата пътна мрежа и липса на финансови средства за изграждане на нови пътища, с възлагане на дърводобива по ЗОП и със собствени работници бяха добити и реализирани 2 098 741 куб.м. Усилията на НУГ за увеличаване ползването на дървесина по този начин, независимо от трудностите ще бъдат насочени в тази посока.

6.2. Ползвания от горите на недървесни горски продукти

Ползванията от горите и земите в горския фонд по смисъла на Закона за горите представлява добивът на дървесина и/или странични ползвания, както и разпореждането с тях. Съгласно чл.63, ал.1 от същия закон – “Ползванията от горите и земите от горския фонд, като добив на смола, борина, сено, листников фураж, кори, лико, семена, инертни материали, събиране на гъби, горски плодове, други растения и части от тях, улов на животни, които не са дивеч, паша на селскостопански животни, пчеларство и други, без ползване на дървесина, са странични ползвания”. Предметът на страничните ползвания е широкообхватен и търпи постоянно развитие. Пълноценното използване на недървесните горски ресурси изисква инвентаризация и оценка на суровинната им база.

Разчетът за приходите от недървесни горски продукти добити от ДГФ през 2004 г.е изпълнен и възлиза на 2 780 203 лева.

Таблица V.7.
Приходи от недървесни горски продукти

Вид ползване	Мярка	Натура	Стойност
1	2	3	4
Добив на дървени материали	лв.		153 833
в т.ч. вършина	куб.м.	25 902	6 702
коледни елхи	бр	51 403	128 181
Кори	кг	2 700	258
други	лв.		18 692
Дребни дървени изделия	лв.		20
други	бр		20
Животновъдство	лв.		39 438
пчелен мед	кг		27
други	лв.		39 411
Растениевъдство	лв.		8 578
сено(ливадно, горско, фий)	т	3110	1 918
други	лв.		6 660

Черупкови плодове	т	8 849	20 677
в.т.ч. Орехи	т	7 897	18 014
лешници	т	23	2 030
други	т	929	633
Култивирана печурка	кг	2 140	602
Диворастящи гъби	кг	5 101 696	898 107
в.т.ч. манатарка	кг	2 602 200	572 759
пачи крак	кг	850 616	236 308
челадинка	кг	290 049	14 495
рижика	кг	453 196	22 676
сморьчула	кг	4 850	1 719
саждива	кг	31 595	1 896
майска гъба	кг	146 889	8 869
масловка	кг	203 500	6 490
други	кг	518 801	32 895
Горски плодове	кг	1 278 060	50 944
в.т.ч. малини	кг	14 920	940
къпини	кг	345 650	21 172
черни и червени боровинки	кг	108 680	16 242
трънки	кг	611 000	6 336
други	кг	197 810	6 254
Липов цвят	кг	440 376	41 211
Шипки	кг	291 450	6 760
Горски семена	кг	155 760	4 286
в.т.ч. иглолистни	кг	147 337	3 176
широколистни	кг	8 423	1 110
Горски фиданки	бр	422 967	35 553
в.т.ч. иглолистни	бр	225 567	18 084
широколистни	бр	197 400	17 469
Декоративни фиданки	бр	10 772	73 070
Билки	кг	5 168 760	73 013
Добив на карьерни и инертни материали	т	14 670	8 606
Услуги	лв.		843 744
Други	лв.		521 761
Общо			2 780 203

Източник: НУГ

7. Ловно и рибно стопанство

Таксацията на дивеча през пролетта на 2004 г. се проведе съгласно указанията на Национално управление по горите, дадени с писмо № 36-00-62/25.02.2004 г.

От представените обзори за състоянието на дивечовите запаси по Регионални управления е видно, че таксирането на дивеча е преминало при добре създадена организация и контрол. За държавните ловностопански райони получените таксационни данни са резултат от проведени целогодишни наблюдения на хранилки, водопоища, калища, дивечови ниви, дивечови просеки и дивечови пътеки или чрез обхождане на площите при наличие на снежна покривка, както и данните от сватбовищата на благороден елен и елен лопатар. Във всички спазено бе изискването за едновременно провеждане на таксация в съседни ловностопански райони. В предоставените ловностопански райони таксацията се извършваше в присъствието и под контрола на служители от ДЛ и ДДС.

Таблица V.8.

Състояние на дивечовите запаси в ДДС за периода 2002-2004 г.

(брой)

ДДС	Година	Вид дивеч					
		Благороден елен	Елен лопатар	Сърна	Дива свиня	Глухар	Дива коза
1	2	3	4	5	6	7	8
КОТЕЛ	2002	201	0	174	210	0	0
	2003	225	0	183	233	0	0
	2004	308	0	283	268	0	0
ТУНДЖА	2002	77	70	276	257	0	0
	2003	71	140	201	220	0	0
	2004	77	220	223	290	0	0
ЧЕПИНО	2002	96	0	180	94	68	64
	2003	83	0	224	144	260	52
	2004	93	0	304	199	263	49
КАРАКУЗ	2002	92	0	174	112	0	0
	2003	111	0	172	70	0	0
	2004	165	0	210	110	0	0
СЕСЛАВ	2002	219	0	125	66	0	0
	2003	185	0	169	110	0	0
	2004	204	0	210	94	0	0

Източник: НУГ

През 2004 г. не бяха констатирани остри заразни заболявания. В района на дейност на ДЛ Момчилград в БИСД "Лебед" бяха намерени умрели муфлони. След направените изследвания от специалисти от ННИСЛСББД гр. София беше констатирано, че е налице едно общо отслабване на имунната система на дивеча, произтичащо от близкородствено кръстосване и липса на опресняване на кръвта в тази популация.

Данните от таксацията сочат увеличение на запасите от едър дивеч с изключение на алпийския козиерог и тибетския як и намаляване на запасите от кеклик при дребния дивеч. Налице е вече създаване на по-добра организация при таксирането на дивеча и коректното представяне на данните.

Браконьерството и през миналата отчетна година си остана един от най-болните въпроси. То взема все по-големи размери.

Таблица V.9.

Състояние на дивечовите запаси в България за периода 2001 - 2004 г.

Вид дивеч	(брой)			
	2001	2002	2003	2004
Едър дивеч				
Благороден елен	15 542	16 264	14 310	15 030
Елен лопатар	3 731	3 748	4 055	4 291
Сърна	63 610	57 246	61 800	63 161
Дива свиня	46 663	42 323	42 410	45 788
Дива коза	1 820	1 807	2 035	1 836
Муфлон	2 194	2 110	2 250	2 216
Мечка	812	864	868	904
Алпийски козиерог	9	4	6	3
Тибетски як	19	20	21	17
Зубър	62	67	51	51
Глухар	2 470	2 535	2 740	2 693
Дребен дивеч				
		390		
Заек	474 461	583	354 635	391 343
Фазан	105 401	79 900	76 950	77 660
		232		
Яребица	288 739	197	210 920	226 328
Кеклик	28 336	20 870	19 215	18 386
Хищници				
Вълк	2 160	2 032	2 005	2 230
Чакал	24 049	23 473	26 730	27 084
Лисица	33 622	34 798	35 095	36 502
Скитащи кучета	28 066	29 314	26 390	24 314

Източник: НУГ

8. Икономическа политика

През 2004 г. дейностите по управление, възпроизводство, ползване и опазване на горите от ДГФ, издръжката на Национално управление по горите, неговите структури и специализирани териториални звена са финансирани от бюджета на Националното управление по горите. Чрез бюджета си НУГ подпомага финансово Държавните дивечовъдни станции.

През изминалата година са съставени финансови отчети отразяващи администрираните приходи по бюджета на НУГ и разходваните финансови ресурси за изпълнение на годишните задачи.

Приходи

През 2004 г. са отчетени приходи в размер на 101 077 хил. лв. при първоначален разчет от 89 378 хил. лв. или изпълнение от 113 %.

Основният приход по § 24-00 "Приходи и доходи от собственост" отчита ползването на дървесина чрез възлагане и продажба на дървесина от склад, приходи от продажба на фиданки, семена, зарибителен материал, дивечово месо и др. Неговият дял от общите приходи представлява 60%, а годишното изпълнение спрямо разчета е 96%.

Държавните такси осигуряват 32 964 хил. лв. от приходите с изпълнение от 143%. Преизпълнението се дължи на приходите от държавните дивечовъдни станции за бюджета на НУГ като държавни такси за ползване на дървесина.

Разходи

Отчетените разходи през 2004 г. в размер на 113 670 хил. лв. осигуриха изпълнението на мероприятията в горите, което гарантира, както многофункционално стопанисване на горите, така и разходите за заплати и осигурителни вноски за работещите в структурите и специализираните териториални звена на НУГ, включително и разходите за възнаграждения и осигурителни вноски за заетите по Националната програма /НП/ "От социални помощи към осигуряване на заетост" – Програма "Възстановяване и опазване на българската гора". Средствата от Министерство на труда и социалната политика, преведени на структурите на НУГ за изпълнение на НП възлизат на 5 474 хил. лв.

За мероприятията в горите са разходвани средства в общ размер на 33 844 хил. лв. Държавните дивечовъдни станции функционират като държавни предприятия, като участват в бюджета на НУГ с приходи от 13 370 хил. лв. и разходи, за подпомагане изпълнението на възложените им мероприятия в горите от 12 114 хил. лв.

През 2004 г. капиталовите разходи за основен ремонт, строеж на горски пътища, придобиване на дълготрайни материални и нематериални активи, в размер на 6 474 хил. лв. От тях за основен ремонт са изразходвани 1 211 хил. лв., в т.ч. ремонт на горски пътища за 522 хил.лв. За придобиване на дълготрайни материални активи са разходвани общо 5 109 хил. лв. в т.ч.: за закупуване на 200 бр. компютри за 647 хил. лв; за придобиване на сгради 291 хил.лв.; закупуване на 20 бр. мотокултиватори, 5бр. моторни шейни, 50 бр. копирни машини на общо – 683 хил.лв.; придобиване на транспортни средства за 2 044 хил.лв. в т.ч. 142 бр. автомобили с висока проходимост и 200 бр. мотоциклети; изграждане на инфраструктурни обекти за 1 333 хил.лв., от които за строеж на нови горски пътища - 848 хил.лв. и придобиване на програмни продукти за 154 хил.лв.

Субсидия

Държавният бюджет субсидира разходите по издръжка на горската и ловна стража през 2004г. в размер само на 5 275 хил. лв.

Численост на персонала

През 2004 г. за бюджета на НУГ е разчетена численост от 7 734 бройки. Отчетена е численост от 7 498 щатни бройки със средна годишна работна заплата от 4144 лв.

9. Международно сътрудничество

9.1. Международни проекти

Успешно приключи проектът "Национална горска политика и стратегия". Изготвеният документ беше официално приет от Министерския съвет.

Активно се работи по проектите с международна подкрепа от:

- Световната банка
- Приключи подготовката на инициирания в началото на 2002 г. проект "България – развитие на горския сектор".
- Координира се работата по проекта "Възстановяване на влажните зони и намаляване на замърсяването".
- Изпълнява се пилотен проект–«Смяна на горивата», финансиран от грант на Японското правителство чрез Световна Банка.

- Програмата на ООН за развитие (UNDP):
 - Съвместно с МЗГ се работи по управлението и реализирането на проекта “Развитие на селските райони”.
 - Стартира съвместен проект между МЗГ и UNDP за опазване на глобално значимото биологично разнообразие в ландшафта на Родопите.
- Европейския съюз – програма Phare:
 - Туининг проектът “Повишаване на административния капацитет на държавната горска администрация и персонала на Националната горска компания” е одобрен в крайния си вариант от Делегацията на Европейската Комисия.
 - Представени са предложения за проекти за трансгранично сътрудничество с Румъния по темите “Опазване на биоразнообразието и устойчиво стопанисване на горите в Южна Добруджа” и “Възстановяване на заливните гори по Дунавските острови”.
- Организацията по прехрана и земеделие на ООН (FAO) - стартира работата по проекта “Укрепване на капацитета за превенция от горски пожари”;
- Шеста рамкова програма - кандидатстване и одобрение на първа фаза на проекта “Устойчиво, постоянно, еволюционно развитие на горските и дървесните вериги на глобално, регионално и местно ниво”;
- Участие във Международна Временна работна група на експерти по превенция на горски пожари към Европейската Комисия, чиято задача е подготовка на проекто-предложение за приемане на официална европейска директива за превенция на горски пожари;
- Продължава координацията по изпълнението на Българо-Швейцарската програма по горите;
- Координира се и стартиралия през месец юли проект “Насърчаване на аграрните и горскостопанските структури в Родопите”, отговорни страни по който са Германското дружество за техническо сътрудничество и Министерство на земеделието и горите.

9.2. Двустранно сътрудничество

- С Австрия - реализирани бяха работни срещи и обмяна на опит по теми засягащи ефективната организация и контрола на ползванията от горите, подобряването на горската пътна мрежа и други. България е партньор по проекта “Опазване на планинските гори INTERREG III C”.
- С Германия - Реализирано бе договореното обучение и обмен на опит по теми от горското стопанство с горските училища в Бавария.
- С Финландия – бяха осъществени експертни срещи, съгласно подписаното споразумение за сътрудничество с държавното горскостопанско предприятие “Мецахалитус”. НУГ продължи участието си във Финландската академия по горите.
- С Турция – подписан е протокол за сътрудничество между Регионално управление по горите гр. Бургас и Регионално управление по горите гр. Истанбул.